

7. kadencja Parlamentu Europejskiego ocena Grupy Zielonych

1. Sprawiedliwość społeczna jako strategia przeciwdziałania kryzysowi gospodarczemu

Główne kwestie. W trakcie ostatniej kadencji kryzys gospodarczy coraz bardziej dotykał europejskie społeczeństwa, w szczególności na południu Europy. Podczas gdy strefa państw euro pogrążyła się w przedłużającej się recesji, w większości państw członkowskich bezrobocie osiągnęło niespotykane poziomy, a zadłużenie państw zwielokrotniało się, gdy ratowały one niewypłacalne banki przed bankructwem. Chociaż liczne posiedzenia Rady Europejskiej przyniosły niewielkie rezultaty lub nie przyniosły ich wcale, zaangażowanie Europejskiego Banku Centralnego (EBC) na rzecz ratowania waluty euro tymczasowo ustabilizowało rynki państwowych instrumentów dłużnych. Niemniej jednak wiele podstawowych postulatów w zakresie demokratycznej odpowiedzialności pozostaje w znacznej mierze niespełnionych, a szeregi populistycznych eurosceptyków rosną.

Co udało nam się osiągnąć? Tempo i zakres zmian regulacji finansowych i gospodarczych wzrosły od czasu wybuchu kryzysu. Grupa Zielonych/Wolnego Przymierza Europejskiego przyczyniła się do podjęcia kilku ważnych decyzji, takich jak wprowadzenie ograniczeń wysokości premii dla bankowców (CRD IV) i stworzenie organów nadzoru finansowego. Udało nam się objąć kontrolą Parlamentu kompetencje Europejskiego Banku Centralnego w zakresie nadzoru nad bankami. Byliśmy jednymi z głównych orędowników wprowadzenia globalnego podatku od transakcji finansowych. W 2009 r. przedstawiliśmy na szczelbu Unii Europejskiej pomysł wprowadzenia gwarancji dla młodzieży i walczyliśmy o prawa pracowników oddelegowanych do pracy za granicą w takiej mierze, na ile to możliwe w obecnych ramach prawnych. Dzięki naszym naciskom Małe i Średnie Przedsiębiorstwa będą czerpać korzyści z większej ilości pieniędzy przeznaczonych na badania w programie ramowym „Horyzont 2020”. Zrobiliśmy pierwsze kroki na drodze do elastycznego zmniejszania wymaganego współfinansowania działań wspieranych z funduszy regionalnych w przypadku państw członkowskich najbardziej dotkniętych kryzysem, jednocześnie wzywając je do przejrzystego korzystania z tych funduszy.

Czego nie udało nam się osiągnąć? Mnożąc swoje spotkania, szefowie państw i rządów z premedytacją uniemożliwiali Parlamentowi Europejskiemu uczestniczenie w podejmowaniu decyzji w sprawie najważniejszych mechanizmów zabezpieczających przed kryzysem, takich jak Europejski Mechanizm Stabilności. Rada Ministrów wprowadziła również drastyczne cięcia w europejskim budżecie (wieloletnie ramy finansowe), co uniemożliwiło Unii Europejskiej, by przyczyniła się do ożywienia gospodarczego. W ramach reformy wspólnej polityki rolnej (WPR) nie udało się zapewnić sprawiedliwego podziału dotacji rolnych pomiędzy państwami członkowskimi oraz wewnątrz tych państw. W Parlamencie konserwatyści i liberałowie wsparli lobbystów z sektora finansowego i uniemożliwili wprowadzenie bardziej rygorystycznych przepisów dotyczących banków (CRD III i IV), funduszy hedgingowych (ZAFI, UCITS) oraz agencji ratingowych (CRA). W rezultacie nowe regulacje makroekonomiczne (tzw. sześciopak i dwupak) nie mogą posłużyć do przeciwdziałania cyklicznym zmianom gospodarczym. Podczas gdy wprowadzenie globalnego podatku od transakcji finansowych jest nadal

zagrożone z prawnego punktu widzenia, kompetencje Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w zakresie zakazywania tzw. krótkiej sprzedaży (czyli spekulacji przeciwko obligacjom państwowym) zostały potwierdzone przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

2. Dbanie o klimat i naszą przyszłość energetyczną

Główne kwestie. W 2009 r. na kopenhaskiej Konferencji Stron nie udało się doprowadzić do porozumienia i podpisania dokumentu, który zastąpiłby protokół z Kioto, co doprowadziło do względnego pata w międzynarodowych negocjacjach dotyczących klimatu. Katastrofa jądrowa w Fukushima w 2011 r. podważyła przekonanie o tym, że elektrownie jądrowe w rozwiniętych gospodarkach są bezpieczne. Niemniej jednak – i mimo ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz rekordowo małej pokrywy śnieżnej na biegunie – unijna dyskusja dotycząca klimatu nadal jest zdominowana przez stare modele myślenia i prywatne interesy – do tego stopnia, że pod koniec tej kadencji Parlamentu unijny system handlu uprawnieniami do emisji CO₂ się załamał.

Co udało nam się osiągnąć? Ważnym sukcesem Grupy Zielonych/Wolnego Przymierza Europejskiego było wynegocjowanie dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, w której wyznaczono państwom członkowskim cele, które muszą osiągnąć w 2020 r. Mimo, że cel zakładający zwiększenie efektywności energetycznej o 20% został złagodzony przez Radę Ministrów, jest to ważny krok naprzód. Walczyliśmy również, by 85% środków na badania w zakresie energetyki w programie ramowym „Horyzont 2020” przeznaczono na badania dotyczące odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej. Ponadto zadaliśmy o to, by europejska infrastruktura finansowana z instrumentu TEN-T spełniała unijne normy środowiskowe i przyczyniała się do osiągnięcia celów w zakresie ochrony klimatu, a także o to, by państwa członkowskie mogły włączać koszty środowiskowe do opłat drogowych obowiązujących samochody ciężarowe. Przedstawiliśmy nowe pomysły na gospodarczą przyszłość Europy i zyskaliśmy poparcie większości dla naszej strategii odrodzenia przemysłu na rzecz zrównoważonej Europy. Ponadto nasza grupa pozostaje w PE najsilniejszym głosem krytycznym w sprawie wydobywania gazu łupkowego metodą szczelinowania hydraulicznego oraz w sprawie energii jądrowej, opowiadając się na przykład za bardziej rygorystycznymi testami wytrzymałości instalacji do jej produkcji.

Czego nie udało nam się osiągnąć? W ciągu ostatnich lat spadła mobilizacja na rzecz walki ze zmianami klimatu, o czymś pisał w raporcie angielskiego ekonomisty, Nikolasa Sterna. Parlament Europejski odrzucił bezwarunkowy cel na poziomie 30% w odniesieniu do redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2020 r. bez względu na wynik międzynarodowych negocjacji w sprawie klimatu. Unijny system handlu uprawnieniami do emisji ledwo się trzyma i utrudnia dokonywanie niezbędnych, inwestycji na przyszłość. Ponadto nie byliśmy w stanie przygotować europejskiej wersji transformacji sektora energetycznego zastosowanej w Niemczech (tzw. *Energiewende*). Mimo naszej czujności Komisja Europejska zintensyfikowała promowanie energii jądrowej, co zagraża projektowi uczynienia z „transformacji sektora energetycznego” podstawy przyszłości Europy.

3. Działania na rzecz zdrowego środowiska

Główne kwestie. W tej kadencji byliśmy świadkami kolejnej serii skandali na skalę europejską związanych z żywnością, począwszy od zakażenia warzyw enterokrwotocznym szczepem bakterii E. coli po znalezienie koniny w lazaniach, w których miała być wieprzowina.

To zmusza do refleksji nad praktykami stosowanymi w przemyśle rolno-spożywczym. W tym samym czasie prowadzi się trałowanie na skalę przemysłową, a państwa członkowskie dbają jedynie o własne interesy, co prowadzi do przeławiania ryb w Unii, a reforma wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) nabiera kluczowego znaczenia.

Co udało nam się osiągnąć? Biorąc pod uwagę to, że Parlament Europejski po raz pierwszy ma taką samą rolę jak Rada Ministrów w odniesieniu do reformy zarówno WPRyb, jak i WPR, naszym największym sukcesem było głosowanie w sprawie WPRyb. Udało się położyć kres przeławianiu i wprowadzić zasadę, że można odławiać tylko taką ilość zasobów rybnych, jaka umożliwi odtwarzanie się stad. Zamiast zezwalać krajowym flotom na dalszy połów zgodnie z historycznie ustalonymi kwotami, ustanowiono kwoty zależne od warunków środowiskowych. W ramach reformy WPR wprowadziliśmy obszary proekologiczne, aby ograniczyć powstawanie monokultur i zarezerwować określony odsetek gruntów rolnych po to, aby chronić różnorodność biologiczną. Grupa Zielonych/Wolnego Przymierza Europejskiego kierowała również wdrażaniem protokołu z Nagoi dotyczącego różnorodności biologicznej, wprowadziła rygorystyczne przepisy dotyczące nanomateriałów w prawodawstwie dotyczącym produktów biobójczych i żywności, a także zapewniła pszczołom ochronę przed określonymi neonikotynoidami stosowanymi w pestycydach. Stoczyliśmy ciężką batalię o zwiększenie niezależności Parlamentu Europejskiego wobec nacisków przemysłu rolno-spożywczego, który promuje dostęp do rynku dla organizmów zmodyfikowanych genetycznie i udało nam się umocnić zasadę współzależności. Natomiast w odniesieniu do reformy dyrektywy w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) przyczyniliśmy się do zamknięcia obiegu surowców przez ograniczenie eksportu takich odpadów do krajów nieuprzemysłowionych.

Czego nie udało nam się osiągnąć? Lobbyistom z sektora przemysłu udało się przekonać większość, przeciwko prostemu etykietowaniu żywności przypominającemu sygnalizację świetlną na skrzyżowaniach, zniweczyli oni również reformę WPR przez zapewnienie nieproporcjonalnego wsparcia dla dużych gospodarstw przemysłowych. Skłonili oni także Parlament Europejski do odrzucenia ograniczenia czasu transportu zwierząt do ośmiu godzin oraz zdołali zmniejszyć stopy zwrotu i złagodzić procedury dotyczące WEEE. Etykiety na żywności wciąż nie zawierają informacji dotyczących tego, czy zwierzęta były karmione organizmami zmodyfikowanymi genetycznie, a jednolity patent europejski nie zapewnia solidnej ochrony różnorodności biologicznej i prawa rolników do hodowli z materiału siewnego. Mimo nowego prawodawstwa służącego zwalczaniu nielegalnego importu drewna (spoza terenu Unii Europejskiej) jest ono wciąż importowane i w niej przetwarzane. Nie da się ukrócić tych praktyk bez instrumentów karnych umożliwiających walkę przy użyciu prawa.

4. Walka na rzecz praw człowieka, praw socjalnych, demokratycznych i cyfrowych

Główne kwestie. W imię bezpieczeństwa krajowego rządy państw członkowskich nie wahają się przed nastawianiem na podstawowe prawa i wolności w Unii Europejskiej. Tymczasowo wprowadziły one z powrotem kontrole graniczne w odpowiedzi na napływ imigrantów po arabskiej wiośnie w 2011 r., a dokumenty dotyczące podsłuchiwania rozmów przez służby specjalne opublikowane przez demaskatora Edwarda Snowdena umożliwiły ujawnienie najbardziej systematycznego od wielu dziesięcioleci naruszania prawa do prywatności w Europie. Gdy kryzys gospodarczy spowodował pogorszenie się sytuacji nielegalnych imigrantów oraz gdy reformy prawicowego rządu Węgier zagroziły istnieniu państwa prawa, było to jawne zakwestionowanie podstawowych praw człowieka. Słabość demokracji UE została jeszcze wyraźniej ukazana, gdy dwóch dziennikarzy dziennika „Sunday Times”

udajęcało lobbystów przekonało kilku posłów do PE do przyjęcia łapówki w zamian za poprawki do tworzonego prawa.

Co udało nam się osiągnąć? Dzięki bezprecedensowemu wsparciu ze strony społeczeństwa obywatelskiego odnieśliśmy wyjątkowy sukces, mobilizując protesty przeciwko umowie ACTA, która ograniczyłaby wolność w Internecie i prawo do prywatności. Ponadto udało nam się zapobiec zawarciu porozumienia SWIFT, które reguluje przekazywanie danych finansowych agencjom USA, oraz porozumieniu w sprawie przekazywania danych pasażerów (PNR). Poprzez krytykę reform prawa na Węgrzech skierowaliśmy uwagę na konieczność poszanowania podstawowych wartości UE i zażądaliśmy stworzenia „systemu ostrzegawczego” do monitorowania przez instytucje UE poważnych naruszeń prawa w krajach członkowskich. . Chociaż nie udało nam się stworzyć pełnego systemu azylowego dla Unii Europejskiej, poprawiliśmy sytuację uchodźców poprzez uznanie, że różne formy dyskryminacji uzasadniają przyznanie azylu. Przyczyniliśmy się także do stworzenia panelu ds. monitorowania przestrzegania praw człowieka, w którym zasiadają przedstawiciele organizacji pozarządowych i agencji ds. kontroli granicznych FRONTEX-u. Nasze starania w zakresie europejskiej inicjatywy obywatelskiej pozwoliły ograniczyć deficyt demokracji w UE i dowiodły jej możliwości w ramach inicjatywy przeciwko prywatyzowaniu wodociągów. W Komisji Petycji pomagaliśmy różnym obywatelom np. w walce przeciwko hiszpańskiej ustawie o strefie przybrzeżnej, odpadom chemicznym w Huelva w Hiszpanii i zanieczyszczeniom z fabryki stali w Tarenzie we Włoszech. Nadaliśmy również bieg dokumentom dotyczącym różnych płac i reprezentacji kobiet w zarządach przedsiębiorstw.

W obliczu incydentu dotyczącego dziennika „Sunday Times” i sprawy byłego komisarza Johna Dalliego Grupa Zielonych/Wolnego Przymierza Europejskiego wymogła na innych grupach politycznych w Parlamencie kompromis dotyczący kodeksu postępowania posłów i spowodowała, że jego wiążące zasady dotyczące przejrzystości finansowej są jednymi z najsurowszych na świecie (mimo że w tym kodeksie wciąż nie przewidziano kar za korupcję).

Czego nie udało nam się osiągnąć? Parlament Europejski przyjął drugą wersję porozumienia SWIFT, w której wprowadzono jedynie powierzchowne zmiany w zakresie ochrony prywatności. Lobbyści z branży uniemożliwili przyjęcie ambitnego porozumienia dotyczącego ochrony danych osobowych, które obecnie utknęło w wewnętrznych negocjacjach w Radzie Ministrów, podobnie jak nasz wniosek w sprawie lepszych przepisów dotyczących urlopu rodzicielskiego lub rodzinnego. Mimo naszych starań na rzecz stworzenia planu działania w sprawie praw Lesbijek, Gejów, Biseksualistów i Transwestytów nie osiągnięto żadnych postępów w dziedzinie tego prawodawstwa. Sytuacja nielegalnych imigrantów w południowych państwach członkowskich wciąż pozostaje trudna.

5. Działania na rzecz ogólnoświatowej solidarności i bezpieczeństwa

Główne kwestie. W ciągu ostatnich pięciu lat w wyniku arabskiej wiosny nastąpiła poważna zmiana geopolitycznej sytuacji Unii Europejskiej. Obecnie od Tunezji po Egipt sytuacja jest niepewna, a nawet doszło do wojny domowej w Syrii. Pojawienie się nowych potęg, takich jak Brazylia czy Chiny, i ogólnoświatowy wyścig po zasoby naturalne spowodował zahamowanie negocjacji w ramach Międzynarodowej Organizacji Handlu (WTO). Skutkiem tej tendencji jest zawarcie przez UE kilku dyskusyjnych umów o wolnym handlu, a także niedawne rozpoczęcie negocjacji w sprawie najbardziej kompleksowej umowy z USA - tak zwanego transatlantyckiego partnerstwa handlowego i inwestycyjnego). Tymczasem w kwestii polityki wsparcia dla krajów najbardziej potrzebujących tempo realizacji milenijnych celów rozwoju (tzw. MDG) uległo zahamowaniu na rok przed ustalonym terminem upływającym w 2015 r.

Co udało nam się osiągnąć? Grupa Zielonych/Wolnego Przymierza Europejskiego zaangażowała się w kształtowanie nowo ustanowionej Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych oraz finansowego Instrumentu na rzecz Stabilności, a także zabiegała o ustanowienie Specjalnego Przedstawiciela UE ds. Praw Człowieka. To my staliśmy za działaniami UE przeciwko bombom kasetonowym, żądając całkowitego zakazu ich stosowania. Wprowadziliśmy kwestię spójności polityki na rzecz rozwoju (tzw. PCD) do programu prac UE. Nasze stanowisko potępiające zamorskie raje podatkowe było elementem polityki rozwojowej, zanim komisarz odpowiedzialny za sprawy celne i podatkowe -Algirdas Šemeta -zajął się tą sprawą. Po wybuchu arabskiej wiosny wynegocjowaliśmy wprowadzenie poprawek do unijnej strategii makroregionalnej dotyczącej państw basenu Morza Śródziemnego.

Czego nie udało nam się osiągnąć? Nie udało nam się wprowadzić kontroli *ex ante* eksportu produktów podwójnego zastosowania (cywilnego i wojskowego), takich jak technologie telekomunikacyjne lub substancje chemiczne, głównie ze względu na nagłą zmianę zdania niemieckiej delegacji grupy liberałów (ALDE). Grupy socjalistów (S&D) i ludowców (EPL) zreformowały ogólny system preferencji taryfowych, co jeszcze bardziej osłabiło gospodarki krajów rozwijających się. W ramach reformy Wspólnej Polityki Rolnej przegraliśmy głosowanie w kwestii zaprzestania dotowania eksportu, który zagraża ogólnowiatowemu bezpieczeństwu żywnościowemu. Nasze żądania dotyczące większego wsparcia gospodarczego w celu ustabilizowania demokracji po arabskiej wiosnie nie przyniosło rezultatów w postaci koniecznych zmian.

6. Różnorodność kulturowa naszym skarbem

Główne kwestie. Różnorodność kulturowa jest zagrożona zglobalizowaną i ujednoliconą kulturą i musi sprostać wyzwaniom związanym z polityczną integracją Europy. Mimo że kryzys gospodarczy utrudnił realizację programów kulturalnych i edukacyjnych w całej Europie, spowodował również, że zwrócono uwagę na gospodarcze aspekty kultury, a w szczególności, gdy podczas dyskusji o porozumieniu ACTA poruszono kwestię praw autorskich. Dwóch pierwszych posłów do PE wywodzących się z Partii Piratów, którzy dołączyli do naszej grupy politycznej umocniło i różnicowało nasze stanowisko w tej dziedzinie.

Co udało nam się osiągnąć? Grupa Zielonych/Wolnego Przymierza Europejskiego wykorzystała przegląd unijnych programów wymian studentów, takich jak ERASMUS, do promowania możliwości kształcenia dla wszystkich. Zadbaliśmy o to, aby dyskusja o prawach autorskich i piractwie pozostała otwarta, równoważąc różne stanowiska i interesy w ramach procesu twórczego. Znacząco wpłynęliśmy na to, jak działa europejskie archiwum internetowe Europeana. Nasze tradycyjne zaangażowanie na rzecz różnorodności kulturowej zostało odzwierciedlone w inicjatywach posłów do PE z partii regionalnych (zasiadających w naszej grupie), gdy zwróciliśmy uwagę na wartość różnorodności językowej w UE i zagrożenia dla niej.

Czego nie udało nam się osiągnąć? W odniesieniu do programów wymian nie udało nam się zablokować europejskiego instrumentu gwarancji kredytowych dla studentów studiów magisterskich, który może przyczynić się do zadłużania młodych ludzi. W przypadku kilku spraw związanych w prawem autorskim naciski branży uniemożliwiły przyjęcie naszego bardziej otwartego podejścia.